

แบบฟอร์มสรุปข้อมูลโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ที่สมัครขอรับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

ชื่อ อปท. เทศบาลเมืองท่าเรือพระแท่น

ประเภท ดิเล็ค โดดเด่น ทั่วไป

อำเภอ ท่ามะกา จังหวัด กาญจนบุรี

เบอร์โทรศัพท์ ๐๓๔-๕๖๑๒๒๒

พื้นที่ ๗,๒๖ ตร.กม.

ประชากร ๑๑,๔๖๙ คน

บุคลากร ข้าราชการ/พนักงานส่วนท้องถิ่น ๕๖ อัตรา

พนักงานจ้างตามภารกิจ ๒๙ อัตรา

พนักงานจ้างทั่วไป ๖๐ อัตรา

รายได้รวมเงินอุดหนุน(ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓) ๑๒๘,๑๗๑,๕๐๐ บาท

วิสัยทัศน์เทศบาล เมืองน่าอยู่ มุ่งสู่โลกทันสมัย ก้าวไกลการศึกษา พัฒนาเศรษฐกิจ ใส่ใจคุณภาพชีวิต
ประชาชน

๑. ชื่อโครงการนวัตกรรม โครงการจัดหาที่อยู่ใหม่ ภายใต้ชื่อโครงการบ้านมั่นคง เทศบาลเมืองท่าเรือ
พระแท่น

๒. วลีเกี่ยวกับโครงการ คนเราไม่ว่าจะอยากดีมีเงิน ต่ำต้อยด้อยการศึกษาเพียงใด ย่อมพร้อมที่จะพัฒนา
ตนเอง ถ้าได้รับโอกาสที่ดี

๓. เนื้อหาข้อมูลโครงการนวัตกรรม

๓.๑ ความเป็นมาของโครงการ

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๗ ที่มุ่งเน้นความสมดุลระหว่างการพัฒนา
ในเชิงปริมาณ คุณภาพ และความเป็นธรรมในสังคม ควบคู่กันไป เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่มีคุณภาพและยั่งยืน
โดยกำหนดกำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนาไว้ ๓ ประการ ดังนี้

๑. รักษาอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมเพื่อให้การเจริญเติบโต
เป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีเสถียรภาพ

๒. การกระจายรายได้และกระจายการพัฒนาไปสู่ภูมิภาคและชนบทให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

๓. เร่งรัดพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คุณภาพชีวิต สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ

โดยแนวทางการพัฒนาประเทศ มุ่งเน้นให้เกิดความสมดุลของประเทศ เน้นความเจริญเติบโต
ทางด้านเศรษฐกิจ การกระจายรายได้ ควบคู่กับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และคำนึงถึงคุณภาพชีวิตและ
สิ่งแวดล้อม ประเทศไทยเน้นการรักษาเสถียรภาพทางด้านเศรษฐกิจ ลดการขาดดุลทางการค้า ปรับปรุง
โครงสร้างทางด้านเศรษฐกิจ เน้นการพึ่งพาตนเองควบคู่ไปกับการเพิ่มรายได้ขอประชาชน ให้ความสำคัญกับการ
พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน กระจายปัจจัยการให้บริการทางสังคมไปสู่ทุกภาคส่วนของสังคม แก้ไขปัญหาความ
ยากจน ยกกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนการให้พ้นจากภาวะความยากจน มุ่งกระจายความเจริญไปสู่
ภูมิภาค กำหนดเมืองหลักเพื่อเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา

ผลการพัฒนาที่ผ่านมาส่งผลให้ประเทศไทยสามารถยกระดับความเจริญและความอยู่ดีกินดี
ของประชาชนได้ในระดับหนึ่ง แต่ในความเจริญก้าวหน้าของสังคม ก่อให้เกิดปัญหา ตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้
สังคมเมืองใหญ่ดูเหมือนมีความสรีวิไล มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการดำเนินชีวิตจำนวนมาก ประชาชนมีความ

สะดวกสบายในการดำรงชีพมากขึ้น แต่หากมองในมุมกลับกัน ผลของการพัฒนาดังกล่าวกลับทิ้งปัญหาไว้ให้คนกลุ่มหนึ่งไว้เผชิญในภายหลัง ซึ่งคนกลุ่มหลังเหล่านี้เป็นเครื่องชี้วัดได้ในระดับหนึ่งว่า การพัฒนาประเทศยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาสังคมที่เป็นบริบทองค์รวมของสังคม

ในฐานะที่เทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนย่อมรับทราบและเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากบริบทการพัฒนาประเทศที่ผ่านมา โดยเห็นว่าตลอดระยะเวลาแห่งการพัฒนาประเทศที่ผ่านมา ผลแห่งการพัฒนาได้ทิ้งคนกลุ่มหนึ่งไว้เบื้องหลัง อันเป็นปัญหาสังคมที่สำคัญที่ผู้รู้ประเทศไทยให้ตกอยู่ในวังวนของประเทศกำลังพัฒนา ความด้อยโอกาสของประชาชนที่จะได้รับโอกาสในการพัฒนาตนเองโดยเฉพาะโอกาสในการได้รับปัจจัยขั้นพื้นฐาน ๔ ประการในการดำรงชีพ ยังคงเป็นหลุมดำที่ต้องได้รับการแก้ไขต่อไป

จากนโยบายของรัฐบาล มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาชุมชนแออัดในกรุงเทพมหานคร และตามเมืองใหญ่ทั่วประเทศ ได้มอบหมายให้กระทรวงมหาดไทย โดยการเคหะแห่งชาติ กำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาและยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนตามแหล่งชุมชนแออัดต่าง ๆ ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยทำการสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลชุมชนแออัดในส่วนภูมิภาคไว้ และกำหนดแนวทางและวิธีการแก้ไขในลำดับต่อไป ประกอบกับกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดแนวทางการรื้อถอนพื้นที่ของเทศบาล ต้องมีการวางแผน การเก็บรวบรวมข้อมูลตลอดจนการวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบ และใช้แผนเป็นแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่น ทำให้เทศบาลได้ทราบว่า การพัฒนาที่ผ่านมาเทศบาลได้เน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเป็นหลัก โดยละเลยการพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิตของประชาชน จากผลการสำรวจแบบข้อมูลความจำเป็นขั้นพื้นฐาน (จปฐ.) ทำให้เทศบาลได้ทราบว่า มีประชาชนในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบยังประสบปัญหาด้านสังคมและการดำเนินชีวิตอยู่มาก โดยเฉพาะความมั่นคงในด้านที่อยู่อาศัย อันเป็นปัจจัยขั้นพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับประชาชน ด้วยเป้าหมายของการพัฒนาท้องถิ่นที่มีเป้าหมายสร้างความสะดวกสบายและความกินดีอยู่ดีของประชาชนโดยไม่ทิ้งคนใดคนหนึ่งไว้เบื้องหลัง เทศบาลเมืองท่าเรือพระแท่นจึงได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาและกิจกรรมการแก้ไขปัญหาการด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนในด้านที่อยู่อาศัยขาดของประชาชนในเขตเทศบาลขึ้น อันเป็นที่มาของการแก้ไขปัญหามุมชนแออัดภายในเขตเทศบาล ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลในการแก้ไขปัญหามุมชนแออัดในส่วนภูมิภาค

จากบทบาทและหน้าที่ของเทศบาล ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง(ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕๔ กำหนดว่า “ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลเมืองอาจจัดทำกิจการใด ๆ ในเขตเทศบาลได้ดังนี้.....(๑๑) ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม และรักษาความสะอาดเรียบร้อยของท้องถิ่น ประกอบกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวด ๒ ว่าด้วยการกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ โดยมาตรา ๑๖ กำหนดให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดการระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตนเอง ดังนี้ (๑๒) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย

จากการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานและความต้องการของประชาชน ทำให้เทศบาลทราบว่ายังมีประชาชนประสบปัญหาความไม่มั่นคงในที่อยู่อาศัย มีฐานะยากจน ไม่มีความสามารถในการจัดหาที่อยู่อาศัยที่มั่นคงเป็นของตนเองได้ ประชาชนเหล่านี้ ต้องเช่าบ้านเพื่ออยู่อาศัย เช่าที่ดินปลูกสร้างที่อยู่อาศัย บุกรุกที่ดินสาธารณะ และที่ดินของการรถไฟแห่งประเทศไทย เพื่อสร้างที่อยู่อาศัย ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

เทศบาลเมืองท่าเรือพระแท่น จึงกำหนดการแก้ไขปัญหามลพิษชุมชนแออัดเป็นนโยบายสำคัญที่ต้องทำการแก้ไขโดยเร่งด่วนต่อไป ทั้งนี้ ในการปฏิบัติเทศบาลได้ทำการปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคในเขตชุมชนต่าง ๆ โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากการเคหะแห่งชาติ ส่วนการจัดหาที่อยู่ใหม่เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ โดยการเคหะแห่งชาติได้จัดสรรงบประมาณ จำนวน ๒๑ ล้านบาท จัดสร้างระบบสาธารณูปโภค เพื่อรองรับประชาชนที่เดือดร้อนและมีความต้องการที่จะย้ายเข้ามาอยู่ในที่ดินที่เทศบาลจัดหาไว้ให้ แต่ด้วยเหตุที่มีการฟ้องร้องเรื่องกรรมสิทธิ์ในที่ดินระหว่างเทศบาล กับ ประชาชนโดยรอบที่ดิน ทำให้โครงการจัดหาที่อยู่ใหม่สำหรับประชาชนหยุดชะงักไป ถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๓ คดีความสิ้นสุดลง เทศบาลจึงนำโครงการจัดหาที่อยู่ใหม่สำหรับประชาชนขึ้นมาดำเนินการอีกครั้ง ทั้งนี้ภารกิจปรับปรุงชุมชนแออัดได้ถ่ายโอนจากการเคหะแห่งชาติ ไปอยู่ในความรับผิดชอบของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(องค์การมหาชน) ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยภารกิจการจัดหาที่อยู่ใหม่นี้ ได้ปรับเปลี่ยนชื่อโครงการเป็น “โครงการบ้านมั่นคงเทศบาลเมืองท่าเรือพระแท่น”

๓.๒ วิธีการ/กลยุทธ์การดำเนินการ

หลังจากที่การเคหะแห่งชาติได้บรรจุโครงการจัดหาที่อยู่ใหม่สำหรับประชาชนภายในเขตเทศบาลเมืองท่าเรือพระแท่นไว้ในแผนการปฏิบัติงานของการเคหะแห่งชาติและให้การสนับสนุนงบประมาณสำหรับโครงการ โดยกำหนดให้เทศบาลเมืองท่าเรือพระแท่นจัดหาที่ดินเพื่อรองรับการจัดหาที่อยู่ใหม่สำหรับประชาชนภายใน ๒ ปี เทศบาลเมืองท่าเรือพระแท่นได้กำหนดเป้าหมายขอถอนสภาพที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินริมฝั่งแม่น้ำแม่กลอง เนื้อที่ประมาณ ๙๒ ไร่ ๓ งาน ๒๙ ตารางวา เพื่อนำมาจัดสรรแบ่งแปลงรองรับประชาชนจำนวน ๓๐๐ หลังคาเรือน โดยเทศบาลเมืองท่าเรือพระแท่นดำเนินการขอถอนสภาพที่ดิน ผ่าน อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย โดยการใช้หลักการบูรณาการกับหน่วยงานราชการ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ดังนี้

๓.๓ การดำเนินการและการนำโครงการไปสู่ปฏิบัติ

โครงการจัดหาที่อยู่ใหม่ เทศบาลเมืองท่าเรือพระแท่น ใช้หลักการบริหารจัดการโครงการแบบบูรณาการ เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จของโครงการ โดยมีวิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้

๓.๓.๑ การบูรณาการเพื่อให้ได้มาซึ่งที่ดิน

๑). การบูรณาการในระดับพื้นที่ บูรณาการกับอำเภอท่ามะกาในฐานะที่ดูแลบำรุงรักษาที่ดินสาธารณะเพื่อขออนุญาตของถอนสภาพที่ดิน สอบสวนประวัติความเป็นมาของที่ดิน สำนักงานที่ดินจังหวัดกาญจนบุรีสาขาท่ามะกาในฐานะหน่วยงานออกเอกสารสิทธิ์ที่ดินเพื่อสำรวจและขึ้นรูปแปลงที่ดิน โดยในการบูรณาการในขั้นตอนนี้เทศบาลได้จัดเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกในทุกด้าน ตั้งแต่จัดหาประวัติที่ดิน จัดหาตัวบุคคลเพื่อยืนยันที่มาของที่ดิน รวมถึงอำนวยความสะดวกในด้านงานธุรการ การประสานงานเพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนเพียงพอ ประกอบการขอถอนสภาพที่ดิน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประกอบด้วยภาครัฐราชการ และประชาชน

ร่วมพิจารณากลับกรองความเหมาะสมของโครงการ

๒). การบูรณาการกับหน่วยงานราชการระดับจังหวัดที่เกี่ยวข้องกับการถอนสภาพที่ดิน โดยมีสำนักงานที่ดินจังหวัดกาญจนบุรี เป็นเจ้าของเรื่อง โดยต้องประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประกอบไปด้วย สำนักงานจังหวัด ธารักษ์จังหวัด สำนักงานผังเมืองจังหวัด สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคจังหวัด ป่าไม้จังหวัด สำนักงานสิ่งแวดล้อมจังหวัด หน่วยงานทหารในจังหวัด และอื่น ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สนับสนุนการขอถอนสภาพที่ดินสาธารณะ รวมถึงอำนวยความสะดวกในด้านธุรการทุกด้าน

๓). การบูรณาการกับหน่วยงานระดับ กรม กระทรวง และคณะกรรมการจัดสรรที่ดินแห่งชาติ โดยมีกรมที่ดินเป็นเจ้าของเรื่อง ซึ่งต้องกลับกรองรายละเอียดและความเป็นไปได้ของโครงการเพื่อ

นำเสนอคณะกรรมการจัดสรรที่ดินแห่งชาติ ซึ่งมีหน้าที่ในการกลั่นกรองหลักการและเหตุผลการขออนุญาตสภาพที่ดิน เพื่อนำเสนอคณะกรรมการจัดสรรที่ดินแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบในการถอนสภาพที่ดิน มีรองอธิบดีกรมที่ดินเป็นประธานกรรมการ โดยประสานงานระดับเจ้าหน้าที่เพื่อสนับสนุนข้อมูลในด้านต่าง ๆ รวมถึงสนับสนุนอำนวยความสะดวกแก่คณะกรรมการด้านธุรการในทุกเรื่อง ซึ่งในส่วนของคณะกรรมการจัดสรรที่ดินแห่งชาติ มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นประธานคณะกรรมการ และมีหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมที่เกี่ยวข้อง ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นกรรมการ

๔). การบูรณาการกับภาคเอกชนและประชาชนในพื้นที่ ดำเนินการประชุมกลุ่มพลังมวลชนในพื้นที่โดยวิธีการประชาคมให้ความรู้ถึงโครงการจัดหาที่อยู่ใหม่สำหรับประชาชน การให้ความรู้ถึงเหตุผลความจำเป็นในการถอนสภาพที่ดินสาธารณะ ได้แก่ ชุมชนภายในเขตเทศบาล กลุ่มผู้มีความต้องการที่อยู่อาศัย กลุ่มประชาชนที่อาจได้รับผลกระทบจากการถอนสภาพที่ดิน รวมถึง กลั่นกรองประชาชนที่ได้รับความคิดเห็นร้อน ที่แจ้งความประสงค์เข้าร่วมโครงการจัดหาที่อยู่ใหม่ของเทศบาล ในรูปความเห็นและมติของคณะกรรมการในระดับชุมชน โดยเทศบาลอำนวยความสะดวกด้านวิชาการ และทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการให้

๓.๓.๒ การบูรณาการหลังจากได้รับที่ดินมาแล้ว

๑). การบูรณาการกับหน่วยงานราชการในพื้นที่ เนื่องจากการถอนสภาพที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินแปลงดังกล่าวนี้ กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ ๒ ประการ คือ นำที่ดิน จำนวน ๒๕ ไร่ ไปจัดสรรแบ่งแปลงให้ราษฎรที่เดือดร้อนที่อยู่อาศัยได้เช่าที่ดินเพื่อปลูกสร้างบ้าน และสงวนที่ดิน จำนวน ๗๓ ไร่ ๓ งาน ๒๒ ตารางวา ไว้จัดสร้างสนามกีฬาและสวนสาธารณะเพื่อการพักผ่อน โดยในส่วนของกรนำที่ดินไปจัดสรรแบ่งแปลงให้ราษฎรเช่าที่ดินเพื่อปลูกสร้างบ้าน ต้องดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียน และการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยบูรณาการกับหน่วยงานราชการภายนอก จำนวน ๓ หน่วยงานเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว โดยเฉพาะกำหนดขนาดแปลงที่ดิน หลักเกณฑ์และวิธีการเช่าที่ดิน รวมถึงอัตราค่าเช่าที่ดิน ประกอบด้วย อำเภอท่ามะกา สำนักงานที่ดินจังหวัดกาญจนบุรีสาขาท่ามะกา สำนักงานสรรพากรจังหวัดกาญจนบุรี สำนักงานพื้นที่สาขาอำเภอท่ามะกา รวมถึงเจ้าหน้าที่ของเทศบาล และมีการปิดประกาศให้ประชาชนทั่วไปได้ทราบ เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปแสดงความคิดเห็น

๒). การบูรณาการกับหน่วยงานเจ้าของงบประมาณ หลังจากที่เทศบาลได้รับมอบที่ดินจากกระทรวงมหาดไทย เพื่อนำไปจัดสรรแบ่งแปลงให้ราษฎรได้เช่าที่ดินเพื่อปลูกสร้างที่อยู่อาศัยแล้วสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้จัดสรรงบประมาณเพื่อจัดหาที่อยู่ใหม่ภายใต้โครงการบ้านมั่นคงเมืองท่าเรือพระแท่น เป็นเงิน ๓๐ ล้านบาทถ้วน แยกเป็น

งบพัฒนาระบบสาธารณูปโภค	เป็นเงิน	๑๙,๘๐๐,๐๐๐ บาท
งบพัฒนาที่อยู่อาศัย	เป็นเงิน	๙,๙๐๐,๐๐๐ บาท
งบบริการจัดการปรับปรุงชุมชน	เป็นเงิน	๒๕๐,๐๐๐ บาท
งบบริหารจัดการปรับปรุงชุมชน (ภาคี)	เป็นเงิน	๒๕๐,๐๐๐ บาท

เทศบาลเมืองท่าเรือพระแท่น ได้บูรณาการ การทำงานร่วมกับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) โดยการกำหนดช่องทางหารรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน เป็นหน่วยงานเชื่อมโยงระหว่าง คณะกรรมการบริหารงานบ้านมั่นคงเมืองท่าเรือพระแท่น กับ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(องค์การมหาชน) ภายใต้การสนับสนุนด้านวิชาการ จากสหกรณ์จังหวัดกาญจนบุรี ทั้งนี้สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนจัดกระบวนการให้ความรู้ในการปฏิบัติงาน

แก่คณะกรรมการบริหารงานบ้านมั่นคงเมืองท่าเรือพระแท่น ได้แก่ การให้ความรู้ด้านการจัดทำระบบการเงิน และบัญชี ระบบการจัดซื้อจัดจ้าง การควบคุมงานก่อสร้าง การจัดทำแผนพัฒนาโครงการ โดยทั้งนี้ เทศบาลได้ สนับสนุนเจ้าหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงในการบริหารจัดการในระดับปฏิบัติงานในพื้นที่อีกชั้นหนึ่งด้วย

๓). การบูรณาการกับภาคประชาชนและองค์กรเอกชน เพื่อให้ได้ข้อมูลประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนในด้านที่อยู่อาศัยอย่างแท้จริง เทศบาลเมืองท่าเรือพระแท่น ได้อาศัยกลไกการตรวจสอบ โดยประชาชนเพื่อประชาชน โดยกำหนดให้ภาคประชาชนในพื้นที่ได้แก่คณะกรรมการชุมชน ได้สำรวจ กลั่นกรอง ประชาชนที่แจ้งความประสงค์ขอเช่าที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัยในโครงการบ้านมั่นคงเมืองท่าเรือพระแท่น ว่ามีคุณสมบัติเข้าหลักเกณฑ์เข้าร่วมโครงการหรือไม่ในเบื้องต้น ก่อนที่เทศบาลจะมีคณะกรรมการกลั่นกรองอีก ชั้นหนึ่ง โดยคณะกรรมการกลั่นกรองระดับเทศบาลจะทำการกลั่นกรองคุณสมบัติควบคู่ไปกับคณะกรรมการ บริหารโครงการบ้านมั่นคงเมืองท่าเรือพระแท่น อีกชั้นหนึ่ง เพื่อให้ได้ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนด้านที่อยู่ อาศัยเข้าร่วมโครงการอย่างแท้จริง

นอกเหนือจากการใช้กลไกการมีส่วนร่วมโดยประชาชนเพื่อประชาชนขึ้นมาตรวจสอบและ กลั่นกรองคุณสมบัติประชาชนเข้าร่วมโครงการแล้ว ในส่วนองค์กรเอกชนอื่นยังมีสภาองค์กรชุมชนในพื้นที่ และภาคีเครือข่ายบ้านมั่นคงภาคตะวันตก เข้ามาช่วยสนับสนุนการทำงานของคณะกรรมการบ้านมั่นคงเมือง ท่าเรือพระแท่นโดยมีการสนับสนุนวิทยากรให้ความรู้ในการบริหารจัดการโครงการ แรงงานช่างเพื่อร่วม ปฏิบัติงานก่อสร้างในพื้นที่

๔). การอำนวยความสะดวกและการสนับสนุนโครงการนวัตกรรมของเทศบาล เนื่องจากโครงการจัดหาที่อยู่ใหม่สำหรับประชาชน ภายใต้โครงการบ้านมั่นคงเมืองท่าเรือพระแท่น เป็น โครงการในลักษณะการบูรณาการร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีเทศบาลเป็นหน่วยงานประสานงานและ อำนวยความสะดวก เพื่อความรวดเร็วของโครงการ เทศบาลได้รับภาระอำนวยความสะดวกในงานด้านธุรการ ทุกด้าน เพื่อความรวดเร็วของโครงการ โดยทำหน้าที่ทั้งเป็นหน่วยงานประสานงาน หน่วยงานสนับสนุนด้าน ความรู้และทักษะการทำงาน โดยมอบให้เจ้าหน้าที่กองสวัสดิการสังคมรับไปดำเนินการ

๓.๔ ความโดดเด่นของนวัตกรรม

ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ กำหนดให้รัฐเพื่อให้ความเป็นอิสระในการปกครอง ตนเองแก่ท้องถิ่น แต่ในความเป็นจริง การปฏิบัติหน้าที่ของเทศบาลก็ถูกบังคับให้ปฏิบัติภายใต้กรอบของ กฎหมายที่ได้กำหนดไว้ หากภารกิจใดที่กฎหมายไม่ได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล เทศบาลก็ไม่สามารถทำภารกิจนั้นได้ มีกฎหมาย ๒ ฉบับที่กล่าวถึงหน้าที่ของเทศบาลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการชุมชน แออัด ได้แก่ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง(ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕๔ กำหนดว่า “ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลเมืองอาจจัดทำกิจการใด ๆ ในเขตเทศบาลได้ดังนี้.....(๑๑) ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม และรักษาความสะอาดเรียบร้อยของท้องถิ่น พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวด ๒ ว่าด้วยการกำหนดอำนาจและ หน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ โดย มาตรา ๑๖ กำหนดให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การ บริหารส่วนตำบล มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดการระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนใน ท้องถิ่นตนเอง ดังนี้ (๑๒) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย

ถึงแม้ว่ากฎหมายทั้ง ๒ ฉบับ จะกำหนดหน้าที่ของเทศบาล ให้สามารถปรับปรุงชุมชนแออัด และการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยได้ แต่ก็เป็นเรื่องใหม่ และยังไม่มีหน่วยงานใด กำหนดหลักเกณฑ์รายละเอียด การปฏิบัติเพื่อให้เทศบาลใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงาน ประกอบกับการที่เทศบาลจะจัดทำโครงการจัดหา ที่อยู่อาศัยใหม่ให้กับประชาชนเพียงหน่วยงานเดียว อาจไม่ประสบความสำเร็จ และอาจจะฝ่าฝืนกฎหมายได้ ดังนั้น

การบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานอื่น เพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนให้โครงการบ้านมั่นคง เมืองท่าเรือพระแท่นประสบความสำเร็จ สามารถแก้ไขปัญหาการขาดแคลนที่อยู่อาศัยของประชาชน จึงเป็นเรื่องใหม่ที่ยังไม่เคยเกิดขึ้นในการบริหารงานของเทศบาล ซึ่งในส่วนของกรปฏิบัติ ต้องใช้หลักการประสานงาน เป็นหัวใจสำคัญของการปฏิบัติงาน ซึ่งถือเป็นวิธีการปฏิบัติงานใหม่และสามารถประยุกต์ไปใช้ปฏิบัติกับงานอื่นของเทศบาลได้

๓.๕ ประโยชน์ที่ประชาชนในพื้นที่ได้รับจากนวัตกรรม

สำหรับวัตถุประสงค์ของการจัดหาที่อยู่ใหม่สำหรับประชาชน ภายใต้โครงการบ้านมั่นคงเทศบาลเมืองท่าเรือพระแท่น มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเทศบาลที่มีปัญหาด้านที่อยู่อาศัยปลูกบ้านเรือนบุกรุกที่สาธารณะ บุกรุกที่การรถไฟแห่งประเทศไทย เข้าบ้านเพื่ออยู่อาศัย และเช่าที่ดินปลูกที่อยู่อาศัยและมีแนวโน้มจะถูกไล่ให้รื้อถอนที่อยู่อาศัย โดยมีเป้าหมายเพื่อจัดหาที่อยู่ใหม่สำหรับประชาชนที่ประสบปัญหาความเดือดร้อน มีที่อยู่อาศัยที่มั่นคง ในระยะแรก จำนวน ๓๐๐ หลังคาเรือน แต่ด้วยความล่าช้าของโครงการเกิดข้อพิพาทในกรรมสิทธิ์ที่ดิน ทำให้ประชาชนส่วนหนึ่งย้ายภูมิลำเนาไปอาศัยอยู่ในสถานที่อื่น ปัจจุบันการจัดสรรแบ่งแปลงที่ดินลดเป้าหมายจากจำนวนจาก ๓๐๐ หลังคาเรือน เหลือเป้าหมาย ๙๐ หลังคาเรือน หลังจากดำเนินโครงการถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มีประชาชนที่ได้รับการจัดสรรที่ดินเพื่อปลูกบ้านเพื่ออยู่อาศัย จำนวน ๕๑ หลังคาเรือน และมีเป้าหมายที่จะดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ อีกจำนวน ๓๘ หลังคาเรือน และหากในอนาคตมีประชาชนที่ประสบปัญหาขาดแคลนที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้นอีก เทศบาลสามารถนำที่ดินสาธารณะแปลงอื่น ๆ มาจัดสรรให้ราษฎรได้ปลูกบ้านเพื่ออยู่อาศัยได้อีก

อาจกล่าวได้ว่า นอกเหนือจากประชาชนที่ยากไร้ จะมีที่ดินปลูกสร้างบ้านเรือนเพื่ออยู่อาศัยแล้ว เทศบาลยังได้แก้ไขปัญหาชุมชนแออัดภายในเขตเทศบาล และยังสามารถแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่สาธารณะ และที่ดินของการรถไฟแห่งประเทศไทยได้อีกทางหนึ่งด้วย ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับด้านที่อยู่อาศัยแล้ว องค์ความรู้ในการบริหารจัดการตนเองก็ได้รับการถ่ายทอดสู่ประชาชนด้วย เนื่องจากโครงการบ้านมั่นคงเมืองท่าเรือพระแท่นนี้ เทศบาลมีหน้าที่จัดหาที่ดิน ให้ประชาชนเช่าเพื่อปลูกสร้างที่อยู่อาศัย ส่วนการปลูกสร้างที่อยู่อาศัย ประชาชนได้กู้เงินจากสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนเพื่อสร้างบ้าน และมีการผ่อนชำระเงินกู้ในระยะยาว ดังนั้นการบริหารโครงการ จึงดำเนินการในรูปสหกรณ์ออมทรัพย์ ภายใต้ชื่อ สหกรณ์ท่าเรือมั่นคง จำกัด บริหารสหกรณ์โดยประชาชนในโครงการ ภายใต้ข้อแนะนำของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดกาญจนบุรี และสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน ซึ่งเป็นผู้ปล่อยสินเชื่อเพื่อปลูกสร้างที่อยู่อาศัย ปัจจุบันการบริหารงานมีประสิทธิภาพ สามารถผ่อนชำระหนี้เงินกู้ได้ปกติ ได้รับความร่วมมือจากประชาชนอย่างดี

นอกเหนือจากการจัดหาที่อยู่ใหม่ที่มั่นคงสำหรับประชาชนแล้ว เนื่องจากที่ดินที่จัดสรรแบ่งแปลงให้ประชาชนเพื่อปลูกที่อยู่อาศัยแล้ว เทศบาลยังมีโครงการอื่นที่ส่งเสริมให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นด้วย ได้แก่ จัดให้มีการฝึกอบรมวิชาชีพ จัดทำโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยว ปรับปรุงภูมิทัศน์ริมฝั่งแม่น้ำแม่กลอง เพื่อให้ประชาชนใช้เป็นสถานที่พักผ่อน และพัฒนาเพิ่มร้านค้าชุมชน เพื่อให้ประชาชนมีรายได้เพียงพอแก่การดำรงชีพ จัดสร้างสนามกีฬา สวนสาธารณะเพื่อการพักผ่อน การบริหารจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน เป็นต้น

๓.๖ ความยั่งยืนของการดำเนินโครงการและบทเรียนที่ได้รับจากโครงการ

เนื่องจากโครงการบ้านมั่นคงเมืองท่าเรือพระแท่น เป็นโครงการที่แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่มีปัญหาด้านที่อยู่อาศัย และเป็นโครงการที่สร้างความมั่นคงในด้านคุณภาพชีวิต การเกิดขึ้นของโครงการเป็นเรื่องยาก กว่าที่ประชาชนผู้ร่วมโครงการจะมีบ้านเป็นของตนเองต้องผ่านความ

ยากลำบากและฝ่าฟันปัญหาและอุปสรรคหลายประการ ดังนั้น ความสำเร็จของโครงการจึงเป็นสิ่งมีคุณค่า เป็นสิ่งที่ภาคภูมิใจของทุกคน เกิดการหล่อหลอมความรักและสามัคคีในชุมชน ประกอบกับการก่อสร้างบ้านของราษฎร ใช้เงินเชื่อจากสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน ใช้ระยะเวลาผ่อนชำระสินเชื่อเป็นเวลา ๑๕ ปี อีกทั้งเทศบาลมีนโยบายสานต่อโครงการโดยก่อสร้างบ้านสำหรับราษฎรที่เดือดร้อนอีก จำนวน ๓๘ หลังคาเรือน ดังนั้น ความยั่งยืนของโครงการและการต่อยอดโครงการโดยการพัฒนาด้านอื่น ๆ สามารถดำเนินการได้ ทั้งนี้ ความสำเร็จและความยั่งยืนของโครงการขึ้นอยู่กับภาคประชาชนและเทศบาลเป็นปัจจัยสำคัญ จากการถอดบทเรียนของโครงการ พบสภาพปัญหา วิธีการแก้ไขปัญหา และมีข้อเสนอที่ได้รับจากโครงการจัดหาที่อยู่ใหม่ ดังนี้

เนื่องจากโครงการจัดหาที่อยู่ใหม่ เป็นโครงการประสานความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ เจือจาง ความสำเร็จของโครงการขึ้นอยู่กับความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ ดังนั้น ในการถอดบทเรียนเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปรับปรุง รวมไปถึงการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโครงการ รวมถึงการสนับสนุนโครงการของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นเรื่องสำคัญเพื่อให้หน่วยงานที่ประสงค์จะจัดหาที่อยู่สำหรับราษฎร โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเรียนรู้ หาวิธีการ แนวทางป้องกัน และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างจัดทำโครงการ ในการถอดบทเรียนนี้จะกล่าวถึงการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ๕ ส่วนสำคัญ ประกอบด้วย

๑. ที่ดินเพื่อรองรับการปลูกสร้างที่อยู่อาศัยของราษฎร เป็นที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดิน การนำมาให้ราษฎรเช่าเพื่อปลูกสร้างที่อยู่อาศัย ต้องทำการถอนสภาพจากการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินเสียก่อน ซึ่งการถอนสภาพที่ดินต้องมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับส่วนราชการทั้งในส่วนภูมิภาคและราชการส่วนกลางจำนวนหลายหน่วยงาน และเป็นเรื่องยากที่จะกระทำสำเร็จ เนื่องจากทุกส่วนราชการมีระเบียบกฎหมายถือปฏิบัติแตกต่างกัน กฎหมายบางฉบับล้าสมัยไม่เหมาะสมกับภาวะการณ์ปัจจุบัน และที่สำคัญทุกส่วนราชการไม่ถือเป็นที่หลักที่ต้องปฏิบัติในหน้าที่ของตนเอง

ดังนั้นในแนวทางการปฏิบัติของเทศบาลฯ เพื่อให้ได้ที่ดินมาจัดสรรแบ่งแปลงให้ราษฎรได้ปลูกสร้างที่อยู่อาศัย เทศบาลฯ ต้องใช้หลักการประสานงาน โดยวิธีการบริหารอำนาจ ดังนี้ การประสานงานระดับจังหวัด เพื่อการถอนสภาพที่ดิน ขอความกรุณาผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานคณะกรรมการโครงการ มีหัวหน้าส่วนราชการส่วนภูมิภาคในจังหวัด ที่มีหน้าที่ในการให้ความเห็นชอบในการถอนสภาพที่ดินเป็นกรรมการ ส่วนรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับโครงการและรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการถอนสภาพที่ดิน เป็นหน้าที่ของเทศบาลฯ ในการจัดหาและรวบรวมข้อมูลเพื่อสนับสนุนการถอนสภาพที่ดิน ในส่วนของการประสานงานกับราชการส่วนกลางก็ปฏิบัติเช่นเดียวกัน โดยขอความกรุณาจากบุคคลที่มีความสามารถ ประสานขอความร่วมมือจากกระทรวงมหาดไทยสนับสนุนการถอนสภาพที่ดิน ควบคู่ไปกับการประสานงานและสนับสนุนของเทศบาลฯ ในด้านข้อมูลที่ใช้ประกอบการถอนสภาพที่ดิน

๒. ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในขอถอนสภาพที่ดิน และการบริหารจัดการโครงการหลังจากได้ที่ดินมาแล้ว เนื่องจากการถอนสภาพที่ดินมีกรมที่ดินเพียงหน่วยงานเดียวเป็นเจ้าของเรื่อง ส่วนราชการอื่นไม่มีหน้าที่โดยตรง ทั้งในการถอนสภาพที่ดินและบริหารโครงการ ส่วนราชการส่วนใหญ่มีหน้าที่เพียงสนับสนุนโครงการ ประกอบกับทุกส่วนราชการยึดถือการปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายเป็นของตนเอง ทำให้การจัดทำรายละเอียดของการถอนสภาพที่ดินและการบริหารโครงการ เพื่อให้สอดคล้องและไม่ขัดแย้งกับ

ระเบียบกฎหมายของทุกส่วนราชการจึงเป็นเรื่องยุ่งยากก่อให้เกิดปัญหาความล่าช้า ซึ่งในการแก้ไขปัญหาล่าช้า เทศบาลฯ ใช้หลักการประสานงานเช่นเดียวกัน ฉะนั้น ในโอกาสต่อไป เพื่อให้การใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดิน หากเป็นการขอลอนสภาพที่ดินของส่วนราชการ ควรกำหนดขั้นตอนและวิธีการให้มีความรวดเร็ว เพื่อให้ส่วนราชการสามารถนำที่ดินไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อทางราชการ และการแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนประชาชนได้อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะ ควรมีการปรับปรุงกฎหมายให้มีความเหมาะสม โดยเฉพาะการจัดทำเอกสารสิทธิ์ที่ดินสาธารณะ ควรกำหนดให้มีหน่วยงานเฉพาะทำหน้าที่โดยตรงในการออกเอกสารสิทธิ์ที่ดินสาธารณะเหมือนโฉนดที่ดิน ทั้งนี้เพราะที่สาธารณะในปัจจุบัน ไม่มีเอกสารการถือครองสิทธิ์ ไม่มีขอบเขตและขนาดพื้นที่ จึงเป็นช่องว่างให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปออกเอกสารสิทธิ์ให้แก่ประชาชนทั่วไปได้โดยง่าย

๓. ภาคประชาชนที่ประสบปัญหาการขาดแคลนที่อยู่อาศัย

นอกเหนือจากความยุ่งยากในการขอลอนสภาพที่ดินแล้ว ในระหว่างการขอลอนสภาพที่ดินและการนำที่ดินไปแบ่งแปลงให้ราษฎรได้เช่าเพื่อปลูกสร้างที่อยู่อาศัย เทศบาลฯ ก็ไม่ได้ละเอียดที่จะทำความเข้าใจกับราษฎรที่เข้าไปใช้ประโยชน์ในที่ดิน โดยจัดการประชุมเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในประโยชน์ของโครงการร่วมกัน ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งที่สามารถลดการต่อต้านจากประชาชนในพื้นที่ มีเพียงไม่กี่รายที่ต้องใช้มาตรการทางกฎหมายในการบังคับให้ออกจากที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้โครงการจัดหาที่อยู่ใหม่สำหรับราษฎรนี้ล่าช้าออกไป ในส่วนของการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนที่มีความประสงค์เข้าร่วมโครงการ ก่อนที่เทศบาลจะเสนอเรื่องเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการก่อสร้างบ้าน เทศบาลฯ ต้องทำการรวบรวมราษฎรที่มีปัญหาความเดือดร้อนด้านที่อยู่อาศัย รวบรวมจัดตั้งเป็นกลุ่มออมทรัพย์ ตามเงื่อนไขของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ราษฎรที่ต้องการที่อยู่อาศัยได้ออมเงิน และเรียนรู้การทำงานร่วมกัน รวมถึงฝึกวินัยการออมและการผ่อนชำระเงิน ในขั้นตอนนี้เทศบาลฯ พบว่าราษฎรขาดความสนใจ ขาดการมีส่วนร่วมในกระบวนการออม และขาดการเรียนรู้การทำงานร่วมกัน ประกอบกับการสนับสนุนของงบประมาณของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนมีกำหนดเงื่อนไขระยะเวลาการเบิกจ่ายเงิน เทศบาลฯ จำต้องเร่งรัดโครงการโดยที่ราษฎรยังไม่มีความพร้อมในการบริหารจัดการโครงการ ทำให้โครงการเกิดความล้มเหลว ไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายตามระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ ในโอกาสต่อไป หากมีโครงการที่มีลักษณะต้องเสริมสร้างความรู้ให้แก่ประชาชนและการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโครงการ ระยะเวลาการจัดทำโครงการควรมีความยืดหยุ่น สามารถปรับขยายระยะเวลาการสิ้นสุดของโครงการเพราะรองรับความพร้อมของราษฎร

หลังจากที่สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนอนุมัติงบประมาณสนับสนุนโครงการ และอนุมัติสินเชื่อเพื่อสร้างบ้านให้แก่ราษฎรแล้ว กลุ่มออมทรัพย์ต้องเปลี่ยนรูปแบบเป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ จำกัด เพื่อทำหน้าที่บริหารจัดการเงินกู้ เพราะการปล่อยสินเชื่อของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน ปล่อยสินเชื่อโดยตรงให้สหกรณ์เป็นผู้สัญญา และสหกรณ์จะนำเงินกู้ออกไปปล่อยให้ราษฎรกู้เพื่อปลูกสร้างที่อยู่อาศัยเป็นรายบุคคลอีกต่อหนึ่ง ในระหว่างเตรียมความพร้อมในการบริหารงานโครงการ เช่น การจัดซื้อวัสดุเพื่อก่อสร้างบ้าน การจัดทำแผนงานก่อสร้าง แผนการเบิกจ่ายเงิน การจัดทำระบบบัญชี และการบริหารสินเชื่อ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนร่วมกับภาคประชาชนเครือข่ายบ้านมั่นคง สภาองค์กรชุมชน รับไปดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ โดยไม่เปิดโอกาสให้เทศบาลฯ ในฐานะเจ้าของโครงการเข้าไปมีส่วนร่วม ทั้งการให้ความรู้ วางแผนการทำงาน

การเบิกจ่ายเงิน การจัดซื้อจัดจ้าง การจัดทำระบบบัญชี ราษฎรไม่มีความรู้และความเข้าใจในการบริหารงาน ทำให้การบริหารโครงการเกิดความล้มเหลว เกิดการทุจริตในโครงการสินเชื่อเกิดเป็นหนี้เสีย สมาชิกสหกรณ์ ขาดการผ่อนชำระหนี้ ทั้งนี้ในการแก้ไขปัญหา เทศบาลฯ ต้องจัดเจ้าหน้าที่ซึ่งมีความชำนาญในแต่ละด้านเข้าทำการแก้ไข ร่วมกับส่วนราชการอื่น มีการฟ้องร้องนำคดีขึ้นสู่ศาลยุติธรรมหลายคดี ในความเห็นของเทศบาลฯ เห็นว่า วัตถุประสงค์ของ

ของการทำงานของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนที่มุ่งเน้นให้ภาคประชาชนทำงานเป็นหลัก เพื่อความรวดเร็วนั้น เป็นสิ่งที่ดี แต่หากประชาชนขาดความพร้อมและไม่มีความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ขาดความรับผิดชอบจะเกิดความล้มเหลว ดังนั้นในโอกาสต่อไปหากมีโครงการเช่นนี้อีก ควรเปิดโอกาสให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เข้าไปเป็น พี่เลี้ยงในการปฏิบัติงานของภาคประชาชนโดยใกล้ชิดต่อไป

๔. ภาคประชาชนเครือข่าย

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า การปฏิบัติงานของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนมุ่งเน้นให้ภาคประชาชนทำงาน โดยอิสระแยกจากระบบราชการอย่างชัดเจน ในการบริหารจัดการโครงการจัดหาที่อยู่ใหม่ในห้วงเวลาที่งบประมาณและสินเชื่อได้รับการอนุมัติ การจัดส่งเงินดำเนินการส่งเงินไปสู่สหกรณ์ออมทรัพย์โดยผ่านทางเทศบาล แต่ในการเบิกจ่ายเงินเป็นหน้าที่ของสหกรณ์ออมทรัพย์โดยตรง มีข้อผิดพลาดในการเบิกจ่ายเงินจากเทศบาลไปสู่สหกรณ์ออมทรัพย์ เนื่องจากเทศบาลฯ เบิกจ่ายเงินก้อนใหญ่ทั้งก้อนไปให้สหกรณ์ออมทรัพย์ไปเก็บรักษา และทำการเบิกจ่ายโดยไม่สามารถตรวจสอบได้ ประกอบกับการที่สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนใช้ภาคประชาชน ได้แก่ ภาคีเครือข่ายบ้านมั่นคง สภาองค์กรชุมชน ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานถ่ายทอดองค์ความรู้ และวิธีการปฏิบัติงานให้แก่สหกรณ์ มีการแนะนำการปฏิบัติงานที่ไม่ชอบไม่ควร นำผลประโยชน์ส่วนตนเองเข้าไปเกี่ยวข้อง เช่น รับเหมาก่อสร้าง เป็นต้น ทำให้มีการทุจริตในโครงการใช้จ่ายเงินจำนวนมากแต่เนื้องานที่ได้ไม่เหมาะสม มีการแก้ไขแผนปฏิบัติงานโดยไม่ผ่านความเห็นชอบ จัดซื้อวัสดุราคาแพง เมื่อเกิดปัญหาคืนไม่มีหน่วยงานใดรับผิดชอบ ความผิดตกอยู่กับคณะกรรมการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์จนเกิดคดีฟ้องร้องในศาลยุติธรรม และโครงการถูกระงับ ไม่สามารถสร้างบ้านให้ครบจำนวนตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ ในความเห็นของเทศบาลฯ ในการถ่ายทอดองค์ความรู้ และการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง การก่อสร้าง ระบบการจัดทำบัญชี สถาบันองค์กรชุมชนควรดำเนินการควบคู่ไปกับส่วนราชการในพื้นที่ เช่น เทศบาลฯ เป็นต้น ส่วนการถ่ายทอดการปฏิบัติงานจากภาคีเครือข่ายที่เป็นภาคประชาชนควรกำหนดแนวทางและวิธีการให้ชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการแสวงหาประโยชน์ส่วนตน

๕. ภาคราชการและเอกชนที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากงบประมาณในการจัดทำโครงการได้รับการสนับสนุนจากสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน ทั้งในรูปของเงินให้เปล่าและสินเชื่อเพื่อปลูกสร้างบ้าน โดยสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน กำหนดแนวทางการทำงาน โดยอิสระไม่ขึ้นกับส่วนราชการใด ขาดการตรวจสอบและการกำกับดูแล โดยปล่อยให้ภาคประชาชนในพื้นที่ ประชาชนภาคีเครือข่ายบ้านมั่นคงและสภาองค์กรชุมชนเป็นที่เล็งแนะนำการปฏิบัติงาน รวมไปถึงมีการเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณ โดยที่ราษฎรไม่มีความพร้อมทั้งองค์ความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ตลอดจนไม่มีตัวแทนของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนคอยให้คำแนะนำและช่วยเหลืองานแก่ภาคประชาชนในพื้นที่ ทำให้การทำงานขาดประสิทธิภาพเกิดความเสียหายในภาพรวมของสถาบัน ในความเห็นของเทศบาลฯ

ในฐานะเจ้าของโครงการ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนควรปรับปรุงระบบการปฏิบัติงานใหม่ เป็นระบบการปฏิบัติงานที่เปิดกว้าง ยอมรับข้อบกพร่องของตนเอง พร้อมรับการช่วยเหลือและสนับสนุนการปฏิบัติงานจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะในขั้นตอนและกระบวนการสร้างองค์ความรู้ให้กับประชาชน ควรยืดหยุ่นระบบการเบิกจ่ายเงินงบประมาณในการบริหารโครงการให้สอดคล้องกับความพร้อมของภาคประชาชน หากประชาชนมีความพร้อมก็เร่งการปฏิบัติงานได้ แต่หากประชาชนขาดความพร้อมก็สามารถขยายระยะเวลาการปฏิบัติงานของโครงการได้เช่นเดียวกัน และสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนควรเปิดกว้างให้ส่วนราชการอื่นได้ศึกษาทำความเข้าใจในบริบทการทำงานของสถาบันฯ ควรเปิดกว้างให้ภาคราชการอื่นเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโครงการให้มากขึ้นเพื่อร่วมกันผลักดันโครงการให้บรรลุความสำเร็จ

ในส่วนภาคราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะในโครงการจัดหาที่อยู่ใหม่ของเทศบาลฯ มีภาคราชการที่เกี่ยวข้องสำคัญในขั้นตอนการสร้างบ้าน ๒ หน่วยงาน ได้แก่

๑. สหกรณ์จังหวัดกาญจนบุรี มีหน้าที่ให้คำแนะนำระบบการเบิกจ่ายเงิน การจัดทำบัญชี ซึ่งยังให้คำแนะนำแก่สหกรณ์ใกล้เคียงไม่เพียงพอทำให้เกิดความสับสนในการใช้จ่ายเงิน การลงบัญชีรายรับรายจ่าย ทำให้ระบบการเบิกจ่ายเงินมีปัญหา เกิดการรั่วไหลของเงิน การใช้จ่ายเงินผิดประเภท

๒. สำนักงานที่ดินจังหวัดกาญจนบุรี สาขาท่ามะกา เกี่ยวข้องในกรณีมีการบุกรุกที่ดินในโครงการของบุคคลภายนอก ซึ่งปฏิบัติงานล่าช้าทำให้การแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินล่าช้า ส่งผลให้โครงการจัดหาที่อยู่ใหม่ล่าช้าตามไปด้วย ทั้งนี้รวมถึงระบบกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบด้วย จะเห็นว่ามี การบุกรุกเข้าครอบครองที่ดินในโครงการ ซึ่งกว่ากระบวนการยุติธรรมจะถึงที่สุดใช้เวลานานถึง ๑๐ ปี ซึ่งเป็นข้อสังเกตหนึ่งที่ส่งผลกระทบให้โครงการจัดหาที่อยู่ใหม่ของเทศบาลเกิดความล่าช้า ต้องใช้เวลาสานต่อโครงการถึง ๒๐ ปี

๓.๖ แนวทางในการเผยแพร่นวัตกรรมโครงการ